

Numărul 10.

Oradea-mare 9/22 martie 1903.

Anul XXXIX

Apare duminica. Abonamentul pe an 16 cor., pe $\frac{1}{2}$ de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei

Codrul tinăr.

*A dat colțu țerbi 'n luncă,
Mărăcinele-a 'nflorit,
Și departe 'n valea mare
Apele s'au desvălit.*

*Cucii se îngână 'n paltini,
Mierla șueră 'n colnic; —
Pân făget cântând din frunză
Urcă dealul un voinic.*

*Codrule cu ascunșuri,
Iarna toat' ai degerat;
Azi sub poala ta cea verde
Îți strîngi oaspeții la sfat.*

*Și zici cucului să cânte
Și de freamăt te cuprinđi
Și volnicilor în suflet
Dor de trai tu le aprinđi.*

*Ei s'au prins fărtați cu tine,
Isgoniți de nevoi;
Tu i-ascunđi, le dai de șcire
Când sosește vr'un ciocoi.*

*Codrule, frate de cruce
Cu voinicul pribegit,
Îți vin oaspeții din platuri,
Codrule întinerit!..*

T. Dușescu-Dușu.

La mahala.

(Fine.)

Șă ve trăiască fratele, dșoară, — zise Ludvig.
— Mersi, și dta, Musiu, și să ai tot ce-ți voi...
— Aseminea, dșoară...
— Știi că cânti frumos?... A!... Cum te
chiamă, dacă nu ve este cu supărare?...
— Ludvig Hermann, dșoară...
— Zeu asă, cântați frumos, Musiu Ludvig...
Ce frumos nume ai...
— Me încărați cu complimente, dșoară...
— Ce se potrivește. Musiu Ludvig... respunse
ea, dând ochii peste cap... Nu poftiți o bonboană?
E bună, le-a cumpărat tatita pe Podu-Mogoșoei...
Îi oferi o prună zaharată.
— A! e foarte bună, — zise Ludvig... ca și
dvoastre.
— *Mersi*, respunse ea ridând și plecând ochii,
apoi privind la el foarte galeș.

În timpul acesta măcelarul își umpluse mâna
cu cofeturi, pe alese, și ronțăia groaznic; dogaru
băuse vr'o cincă părărele cu lichior, — subcomisarul
servise pe Mița cu tot ce-i păruse mai bun; și cu-
coana Caliopi pusese în basma vr'o câteva picrom-
igdale ca să ducă și pisoifului, acasă.

După îndulcirea tuturor, una din dșoarele do-
garului ceru *dans*, și făgădui dreptul de cavalier u-
nuia din studenți.

— Audiți, Musiu Ludvig? musafirii vor să
danseze — îi zise Didi cu cel mai dulce glas.
— Și care anume dintre danțuri?
— Vals, — strigă dșoara dogarului.
— Polcă, — strigă una din cucoane.
— Chindia, — strigă măcelaru.
— Ba bréul, mai bine, zise dogaru.
— Vor veni toate la rând, — grăi subcomisa-
rul, căruia îi plăcea valsul. Acuma voim valsul.

— Vals! vals! strigară tinerii toți.

Ludvig începî „Valurile Dunării”, și părechile își luară vînt. Numai Didi nu voi să joace cu copistul care o invită, neavînd altă păreche, ochii ei nu se luaș de pe Ludvig; cu dînsul ar fi vrut ea să danteze.

După ce subcomisarul dădu semnalul de încetare a valsului. — Ludvig se adresă lui Didi:

— Dvoastre nu danțați, dsoară?

— Nu, Musiu Ludvig, făcî ea oftînd...

— De ce?...

— De!... șeiî eî de ce... răspuse ea privindu-l gales...

— Der Teifell!... își zise neamțul în gînd... î-a cășunat pe mine, îmi pare... și privi la Didi.

Dumneaei îi rise foarte gingaș.

— Polca! strigă subcomisarul... Polca!

Ludvig dădu semnalul polcei, — apoi începî.

— Ce fel, Didi-maică, — tu nu te zbîntușești? și tocmai tu-mî rupeai urechile să-ți aduc pian și topor, topar, tapor, cum cioarele-î zic dumnealui...

— Eî nu joc, mămișo... Me doare un pictor, răspuse Didi, privind la Ludvig.

Tinerii începî polca.

În timp ce Ludvig cîntă, Didi se aplecă la urechea lui și-î șopti:

— Dacă ai jucă dta, aș jucă și eî cu dta.

— Da? răspuse Ludvig rîdînd și privind la dînsa cu curioșitate... Eî aș dorî aceasta, dar nu are cine cîntă în locul meî... Apoi, își vedî de treabă înainte.

După polcă venî rîndul unei hori. La horă nu se lăsă mai pe jos nici cucoana Caliopei. Își anină basmaua de brîu, tuși de vr'o doue, trei ori, scurt și încet și, țașosă de tot, se prinse lîngă măcelaru.

Isprăvindu-se cu cheful bătrînilor, cei tineri începî cu cadrilul, cu polca-mazurea și iar cu valsul.

Eraî la vals, cînd iaca se întoarse și nenea Tănase, împreună cu alți patru dalcauci. Jocul se opri.

Odată cu intrarea lor se împrășciă o delicată duhoare de vin, simțită de nasurile subțiri, ale subcomisarului, neamțului și studenților.

— Bună seara la toată lumea, — strigă nenea Tănase, trîntindu-se pe un scaun și desfăcîndu-se la gheroc. Am isprăvit eu întrunirea și am regulat țara. Dnu dipotat al nostru ne-a vorbit ca la un ceas, iar noi strigam ura, trăiască! trîgînd câte un gât de vin de fi-te ce strigare... Așă se face pentru Patrie, la noi în Delea-Noue... Fi! da ce căldură! Cum dracu puteți s'o răbdați!... Și jucați, hai? Bine faceți. Da vedeți-că ne-a venit și noue rîndul... Hai, fraților liberali, cum zicea dipotatu, — hai să-î tragem un brîu ca la pașopt, — că tot de pașopt a pomenit și dipotatu nostru, de câteva ori... Mă domnule de la dihania aia de pian, ia zdrîngăneșce-ne un brîu, da, șeiî, brîu, nu glumă!... Și sfîșînd, se inhățară la brîu.

Eră pe la doue-spre-zece trecute, cînd cucoana Aglăița pofți lumea să imbuce câte-ceva, ia, ce putuseră face și dumnealor.

Ce mulțămire pe Didi. Putea, cel puțin acum să vorbească cu Ludvig și să stea lîngă dînsu.

Îi cășunase fetei așă tam-ne-sam și totuș așă

de tare pe neamțu, că la sfîșitul mesei, mai ales după nițică bîntură, îi și șopti că-î este drag și că-l vrea de bărbat.

Ludvig, amețit de vinul tare ce bîuse și ghiftuit de mîncarea gustoasă ce împachetase, — îi răspuse: Ești frumoasă și-mî placî... O să vreaș și eî.

Atăta fu d'ajuns ca să răpească pe Didi și s'o urce pân' la al nouălea cer.

Cînd, spre ziuă, Ludvig porni, Didi îi întinse gura, apoi obrazii și neamțu răspuse, aproape fără să-și dea seama de ceea ce face.

— O să mai vii pe la noi? îl întrebă dînsa.

— Da, răspuse dînsul.

— Te aștept, incheiă Didi.

III

A doua zi Didi cum se sculă, alergă la oglindă și se gîndi mult cum să se dichisească mai bine, căci Ludvig, trebuiă să vie peste zi.

Pianul fu ridicat, dus, și Ludvig nu se ivi. Odată fumul vinului respîndit, meșteșugarul rise de prostia ce făcuse d'a făgădui dragosteunei mitocance și nici se mai gîndi la dînsa.

Fata lui nea Tănase o luase înse una și bună cu ce-î cășunase și începî să se gîndească mereu că i se întîmplase ceva, de sigur, iubitului seî; — îl și botezase iubit.

A treia zi nu mai putî să rabde și trimise pe Dumitru, teșghetarul lui tată seî, ca să iscodească ce se făcuse cu Musiu tapeorul.

Dumitru făcî ce făcî și dădu de atelierul în care lucră meșteșugarul. Întră, întrebă de dînsul și-l chemă afară.

— Domnule, te poșteșce cuconița noastră că are să-ți spuie ceva, îi zise teșghetarul.

— Plec astă-seară în Craiova pentru câteva zile, unde avem de lucru; cînd m'oi întoarce viî eî singur, — răspuse Ludvig răpede și întră în atelier mormoind: mi-am găsit beleaua cu mitocanca.

Didi așteptă o săptămînă, făcîndu-se din zi în zi, mai nerăbdătoare, mai slabă, — dar și împopozînîndu-se pe fie-care zi mai cu multă îngrijire.

— Ce-a dat peste tine Didi-maică de nu puî mîna pe nimic în casă, ci numai cît te găteșci toată ziuă? Pe cine așteptî?

Într'o zi, se aruncă de gātu mă-si și-î zise plîngînd:

— Mamă, iubesc pe Musiu Luvig și mor, uite me usuc pe picioare de nu mî-î da după el...

— Care Musiu Luvig, ce tot îndrugî tu acolo? strigă Aglăița, cu spaîmă, credînd că fie-sa aiureșce...

— Ala care a cîntat la pian în seara de sfîntu Nicolae. De nu me dați după el... nu mai trăiesc, me duc în lume... Nu me mai vedeți... începî să plîngă Didi.

— Vai de mine, dar ăst păcat ce-o mai fi! strigă Aglăița... glumeșci?

— Ba nici gîndesc, mămișo... ba nici gîndesc. El nu vine păci de frică să nu-l certe tata; dta înse, mămișo, spune tatei și să me dați după el în carnevalu ăsta, că de nu... me jur să nu-mî ajute Dzeî s'ajung pînă mîne, de nu fug, ori de nu me omor... cu chibrituri, cu ce dracu o fi... numai să nu mai trăiesc pe lumea asta!... Că un om mî-e drag, și p'ala nu mi-l dați...

Cucoana Aglăița ieși din casă și trecu în prăvălie să găsească pe nea Tănase.

Și-l găsi în bune toane, ce e drept, că i se stricase o puțină cu murături.

— Frate, îl strigă Aglăița, ia numai făte 'n-coaci nițel... că e mare foc pe casa noastră...

— Foc, da ce foc mai mare o să dea ca paguba asta!... Uite, coșcoagea-mite puțină cu murături s'a dus *cadou* dracului... Trebuie să le-arunc acuma, altă socoteală n'ău...

— Frate, da vin, pentru Dzeu, că Didi a noastră...

— Ei ce mai este și cu dânsa?... răspuse mai blajin, nea Tănase, apropiindu-se de Aglăița. Numele lui Didi eră mare lucru când îl aușdea, bietul creștin, că-i eră dragă fata, nevoie mare.

— Ce să fie alt, decât că neamțu-ăla din seara sfântului Nicolae, a întors capu fetei... și d'atunci, uite-o; numai cât plânge și cere să i-l dăm de bărbat, că altfel se omoară cu ce-o găsi, și e în stare s'o facă, că o șcii cât e de răsfățată și de încăpăținată.

— Ce face? Să-i dai pe neamțu? pe flueră-vânt ăla, subțire ca un cârnat și slab de par' că nu mânâncă cu săptămânile? Ia să merg eu până la dumneaei...

— Vai de mine, să nu-i faci ceva, că...

— Tacî din gură, — că de s'ar potrivi omul totdeauna guriî muieresei s'ar duce dracului de multe ori...

Domnu Tănase eră 'nalt, gros și gras. Avea obrazul mare și roșu, sprâncenile negre stufoase, o mustață care prindea atunci să cărunțească, mustață scurtă și groasă pe care nea Tănase o rodea mereu în momente de supărare. Iar ceva mai departe de colțul drept al guriî, avea o aluniță mare, din care îi crescuse un păr foarte des, negru și lung.

Când voiă să-și dea un aer de mnâdrie, ca să fie impunător, își răsucia părul aluniței după degetul arătător și înceruntă sprâncenile.

Ziua, și te-ar fi luat florii, vedându-l așa, dar încă noaptea? În mahala eră considerat ca mare om politic, pentru că vorbiă mereu, când cu prefectul poliției, când cu aiții mai mari ca prefectul.

Cu aierul ce-am numit și cu părul sucit după deget, intră la fie-sa...

Didi îngălbeni. Șciea dânsa bine ce însemnă asemenea poziție răboinică.

— 'Poftești după neamțu, dumneata, hai? Zdrângâne bine la pian și asta-ți merge la inimă, hai?... Să nu oare cumva să dea dracu, să te mai audă mă-ta vorbind de el, ori să te ved cu ochii plânși, — că te frâng în doue, încăi să șciū că te-am omorît eu!... Aūditu-m'ăi?... Neamț, hai?... Las' că-l puiū eu la regulă...

Didi tremurā ca varga, tot timpul cât îi tunā tat'su la ureche; iar după ce acesta eși, trântind ușa, se ghemui într'un colț și nu zise o vorbă măcar până seara la masă, când se făcū veselă grozav.

În gând își luase înse hotărîrea să aște casa lui Musiu Ludvig și să fugă la el...

Nea Tănase luase măsurî înse; căci îndată ce Didi vorbi cu teșghetarul ca să aște unde stă Ludvig, — băiatul spuse stăpânului seū.

— Așă? mormoi nea Tănase. Bine, mē, du-te și află și-mi spune mie. Pe urmă, las' pe mine.

A doua zi, cum se sculā, nea Tănase chemā pe teșghetar.

— Nu mai e nevoie să-l cauți tu. Nu de flori de mēr sūnt prietin cu ai de pe la poliție. Las' că mi-l află vr'unul de p'acolo... că tot ei mi l-a recomandat.

Și porni la prefectură. A doua zi nea Tănase avea raport *în regulă* de tot ce făcea neamțul de dimineață până seara.

Atunci porunci teșghetarului să se ducă să spuie neamțului că cuconița a tinēră îl poftește diseară acasă, unde are să fie singură, singurică.

Ludvig, se gândi puțin, apoi răspuse:

— Viū.

Căci, își zisese: Ce-mi pasă mie? Ea a umblat după mine...

Didi, care trecea pe lângă ușa de din dos a prăvăliei, când teșghetarul spunea stăpânului seū: că a pofit pe Ludvig și că aceasta a făgăduit că vine, — se făcū galbenă ca turta de ceară.

Întēiū, îi trecū prin cap, că tat'su se învoise poate; apoi, începū să tremure la ideea că-l chemase, numai ca să-l prindă... și să-i facă cine șcie ce.

Atunci, când fu aproape de ceasul venirii lui Ludvig, se strecurā încet din casă, infonitā într'un șal mare și se puse tocmā la colț să-l aștepte.

Eră ger de ți se prindeau picioarele de zăpadă, dacă stăteaî numai doue, trei minute pe loc. În depărtare, spre centru orasului, se vedea cerul cam roșu din pricina multei lumini de p'acolo. Nicî un om prin pregiurul fetei, care așteptā, înghetată și tremurând. Din când în când numai câte-un scărțait de picioare pe zăpada strinsă de ger, — scărțait care s'auziea în strada cealaltă și care se pierdea tot într'acolo.

În sfârșit aūdi o sanie... Când să întorcā la colț, ea strigā pe Ludvig, — o fi ori n'o fi el.

Omul din sanie făcū sem birjarului să stea; — Didi amorțită, abia putū grāi: sūnt eu, Musiu Ludvig; — merg cu dta...

Neamțul îi făcū loc; — și în timp ce nea Tănase îl așteptā în dosul prăvăliei, cređend pe Didi în casă, și neșciind nimic, — aceasta zburā pe zăpada alunecoasă, lângă drăguțul ei de tapeor...

După un ceas de-așteptare, nea Tănase, intrā în casă injurând.

— Unde-i Didi? întrebā pe Aglăița.

— Nu-i în prăvălie? Cā în casă, după cum o veđi, nu-i, — răspuse femeia.

Cat-o 'n sus, cat-o 'n jos, — ia-o dacā ai de unde.

— Pti!... mi se pare că am vrut să prind șoarecele, și-am cădūt eu în capcană... strigā nea Tănase răsucindu-și smocul de păr, pe după deget.

Cercetā pe teșghetar, de-a spus cumva fetei; āsta se jurā pe ce vru nea Tănase, că nicî s'a gândit să tragā pe sforā pe stăpānu-seū.

— Atunci, fuga la neamțu acasă...

Dar cum dracu a făcut, de nu l-am simțit?... Acū, oiū deslegā mai pe urmă... E vorba înse, că m'am păcălit eu singur ca un dobitoc. Na! dovleac! — și trântindu-și una bună peste căciulă, o croi pe jos, până găsi sanie și alergā la Ludvig.

Acesta își avea culcușul în Isvor. Îi găsi p'a-mēndoi bēnd ceaiū...

În noaptea aceea Ludvig dormi la poliție, iar Didi, mănca o sfântă de bătae, sdravănă de tot.

Dar cu neamțul nu se istovi lucrul așa de ușor. Legea lui Caragea ce-i fu aplicată toată noaptea și arestarea lui, făcu sgomot printre nemții lui și lucrul ajunse la urechile dluî consul... care, cu autoritatea ce o are în Țara Românească, muștră pe unul din logofeții scaunului regesc.

Nea Tânase fu chemat la prefectu poliției, apoi la minister.

— Am socotit că e din opoziție, — se scusă, bietul creștin, și fu tertat.

În carnaval înse Didi fu dată lui Musiu Ludvig, — și acesta dobândi un post în una din autorități, prin influența lui nea Tânase.

Toate sânt bune, când sfârșesc bine.

N. Radulescu-Niger.

Cuvântul lui Dzeu.

(Anecdota.)

*Un țigan ca totți țiganii,
Cuvios și sfânt din fire,
Și mai sfânt voind s'ajungă
Se vèri 'ntr'o monastire.*

*Dar când intră densus tocmai
Se 'ntemplă prin postul mare
Când se fac numai metanii
Și nimica de mâncare.*

*Și ca totți din monastire
Se supune el la toate,
Face cruci, metanii face.
Dar de foame nu mai poate.*

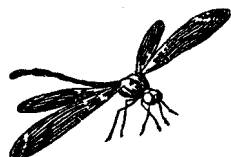
*Și cătând să aple-acuma
Și ceva cam de mâncare
Îndrăznește, hai, să 'ntrebe
Pe-un călugăr oare care :*

— *Dar ceva din partea gurii
Nu dă astăzi Dumnezeu?*

— *Ba, ne dă, răspunde popa,
Dumnezeu cuvântul se!*

— *Aoleu, țiganul face,
Zi î, părinte, cu cuvântul
Să ne dea și-un boț cu brânză
Să cutremure pământul ! ...*

Th. D. Speranța.

Răsbunarea calmarului.*

Iceană din lumea literară a Statelor unite de *Fred R. Minuth*

Statele unite ale Americii nu sânt sărace de fi de ai omului, care au alunecat pe calea vieții în lumea cea veche. Soartea lor în aceasta țară le imprimă fără deosebire un caracter aventuros, și numai puțini reușesc, după muncă nebinecuvântată, să se avente la stare tihnită.

Și Hermann Weingarten a cercat în aceasta țară tot ce e posibil, ba uneori zice e aproape de granițele imposibilității.

Înainte cu cinci ani el eră student în Germania, și atunci obveniră impregiurări, cari îl făcură să se decidă a schimbă clima. Astfel a început el aci a se ocupa cu deosebite lucrări, fără ca să stee permanent la una. A fost lucrător de pământ, colportor de romane, fată de casă într'un ospital mare, focar la o fabrică, spălătoreasă de haine la o mină de aur în vest ș. a. dar nicăiri nu i-a suris norocul.

Înainte cu șese luni eră într'o situațiune, în care omului toate-i sânt aproape egale : nici un centim în pungă, sdrobit sufletește de atâtea decepțiuni, obosit cât numai să cadă de atâtea alergări căutând de lucru, și cu găzdoaia hospitalului, unde eră in-cuartirat, pe punctul de exploziune.

Când tândăliă așa pe stradă, mergând cătră casă, se cugetă, dacă se mai plătește să meargă acasă, spre a esperimentă procedura scoaterei în stradă, ori să nu mai facă acel lucru?! Dar a mânea afară, e cu totul imposibil, căci e iarnă, și inghiață teribil. Până afară din cetate, la pădure, unde și-ar fi putut face un foc cum se cade, eră prea departe pentru ciolanele lui cele obosite.

Se târi mecanice mai departe, și până nici nu se cugetă la așa ceva, se trezi înaintea hospitalului.

„Ducă-l dracul — intru! — murmură el.

După doue minute eră înaintea găzdăriței sale.

„Dar unde ai fost întreagă ziua, domnule Weingarten? — cu aceste il salută aceasta într'un mod cu mult mai afabil, de cum speră el. — Factorul postal a fost deja de doue ori aci, are pentru dta o epistoală înregistrată și aci ai ceva de la oficiul postal, eu cred că e un avis postal.

Cu mâni tremurătoare rupe Weingarten coverta — într'adever! din ea scoate un avis postal.

O sută doue-zeci de dolari!

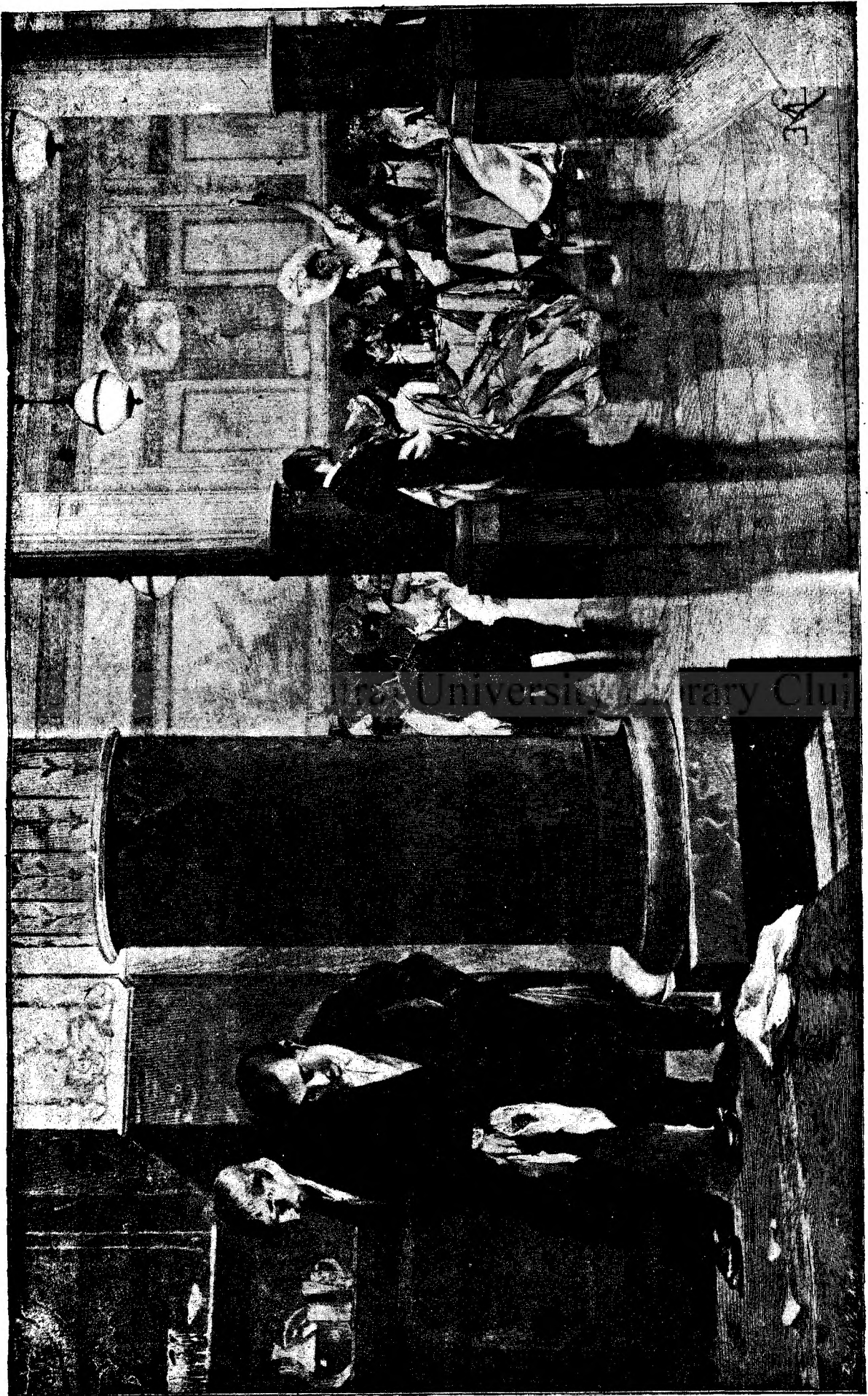
Vin din Germania, de la un editor, căruia i-a fost trimes el un manuscript de roman, înainte cu câteva luni.

În seara aceasta sosi veselia în hospitalul lui Weingarten în gradul cel mai înalt posibil. Găzdărița hospitalului își dete a doua zi părerea, că aceasta graniță s'a trecut deja; dar totuș acoperi toate cu mantaia iubirei; și domnul Weingarten fu plătitor bun un timp oare-care, și astorfel de oameni li se conced multe în aceasta țară a libertăților.

Posibilitatea de plătire a dluî Weingarten, în proporție cu marea lui marinimositate și alte dispoziții, nu dură chiar mult, și în una din zile iar sta cu găzdărița hospitalului aproape de exploziune. În lipsa aceasta-i veni o idee. „Voi, domnilor editori,

* Calmarul, un pește care fiind atacat, vomează un fluid negru ca cerneala, care-l incungiură și se face nevedut de atacator; aci e luat în sens figurat, la autor îi zice calmar.

Balul kelnerilor.

încă nu ve temeți de păcat, când retipăriți opurile noastre cele concepute cu greutate mari, astfel și eu fără remușcare de conștiință voi eu oferi minunatul meu roman de pe timpul Romanilor ca original! — își resumă ideile, apucă cartea ce-i veni în mână și făcù de pe ea o copii frumoasă.

Scrise zi și noapte. După zece zile — raportul între el și găzdărița lui se apropiau îngrijitor de punctul despărțirii — merse manuscriptul la un ziar mare germano-american.

Cu chiù și vai o mai duse el doue luni de zile. În fine înse nu se mai putù trăgână afacerea și într'o zi erupse exploziunea :

Totul, ce mai eră găzdărița dispuse a face, eră că va primi epistoalele ce ar veni la adresa lui și le va păstră.

O săptămână întreagă stătù dl Weingarten la „Mama Grün“ și s'a nutrit cu poame necoapte și cu fragi. Într'o astfel de stare miseră se duse într'o zi la cuartirul lui cel vechiù, să vadă, nu i-a sosit vre-o scrisoare.

La privirea lui, cuprinse pe doamna un sentiment uman.

„Na, hai în lăuntru dle Weingarten, — zise ea cu compătimire, — ai o scrisoare.“

Apoi îi puse dinainte o tavă de cafea, pâne, unt și carne.

„Na, mâncă mai înteiù, — zise ea, — după aceea-ți ceti scrisoarea.

— „Nu, — nu, — fi bună dă-mi scrisoarea numai decât, — zise Weingarten, — la din contră nu o să pot înghiți de iritat.“

Până i aduse găzdărița epistola, el înghiți odată zdravèn din cafea. A fost o înghițitură lungă și dureroasă. Pe când fu găzdărița aci cu epistola, el golise tava.

La vederea adresei îl cuprinse un tremur, epistola purtă firma ziarului, la care trimisese el manuscriptul. O secundă mai târziu privi el scrisoarea cu ochi scânteitori, dar nu cuteză să o desfacă, literele i jucau pe dinaintea ochilor.

„Na, — începù doamna îngrijată, — fă cum zic eu: mâncă mai înteiù; dta arăți de par' că ai fi un cadavru!

„Nu pot! — răspuse Weingarten.“

După câteva secunde întinse el găzdăriței epistola și-i zise:

„Doamnă Hammer, fi bună și-mi cețeșce dta scrisoarea; mie-mi fug literele pe dinaintea ochilor.“

Doamna luă hârtia și ceti:

„Romanul dtale „Legiunile lui Varro“ l-am esamnat, și nu sùnt în contra posederei lui; numai cât trebuie să statorim condițiile, că în manuscript trebuie schimbate unele pasaje. Pe un timp scurt ar fi neces să ne vizitezi pentru înțelegere. Îndată ce ne autorizezi a schimbă cele intenționate, putem încheiă tîrgul prompt.

Cu toată stima etc

„Veți dle Weingarten, veți dta! De ce nu mi-ai spus atunci numai decât, atunci puteai rămănea tot la noi! — zise doamna Hammer plină de amabilitate.

„Doamnă Hammer, aceea nici dta nu o creți! — zise Weingarten. — Acum cugetă înse, în ce perplexitate sùnt eu, când trebuie să merg în o redacțiune!

„Da, da, — răspuse doamna, — dta nu te prezentezi prea nobil!“

Se făcù o pauză.

„Uite dta, doamnă Hammer, — începù el de nou. — Dta me cunoșci deja de un an și jumătate; creți dta că sùnt de onoare?“

„Veți bine!

„Așă — aceea s'a vedea numai decât. Așă dar un bilet retour pân' la Y. costă patru dolari; o păreche de ghete — un dolar și jumătate; o pălărie — un dolar și cinci zeci și un rënd de haine zece dolari. La olaltă fac șapte-spre-zece dolari. Fără un unic cent în busunar înse nu pot plecã; și-mi trebuie și un guler curat. Dă-mi dară douezeci de dolari și la întoarcerea mea îți dau pentru ei douezeci și cinci, plus că-ți dau și cei treizeci dolari, ce ți-am ramas dator.“

La așă ceva nu se cugetase dna Hammer, și afacerea o puse pe gânduri.

— „Așă dară nu voești? — începù Weingarten iarăș.

— Douezeci, nu pot!

— Atunci eu pierd cel puțin doue sute dolari și dta cei treizeci ce-ți datoresc.“

Doamna Hammer se tot suceșce pe scaun încoace și încolo. În fine zise: „Domnule Weingarten, eu sùnt o vèduvã sãracã. Dta șci că eu numai cu hospitalul imi duc zilele, și încã destul de prost. De unde să iaù douezeci de dolari numai decât? E drept că eu am cam atãta; dar imi trebuiesc mie bani; trebuie să cumpër carne și câte toate. Și dacã dta nu capeți bani, atunci ce fac eu, Doamne Dumnezeu!

„E, doarã chiar dta ai cetit, că numai decât să incheie tîrgul. De grija mea pot cei de acolo șterge tot ce le place, numai să deie bani!

— „Aceea-i așă, numai să-ți deie bani, — zise dna Hammer gânditoare. Dar Weingarten o animã:

— Fã odatã o minune! — Măne searã-ți pun în palmã cei treizeci de dolari și pe lângã ei cei douezeci de dolari și cinci camãtã.“

Doamna Hammer avù să mai supoarte o teribilã luptã internã, apoi scoase și numèra lui Weingarten cei douezeci de dolari, spunându-i:

„Domnule Weingarten, dacã înse dta...“

„Puștea pe limbã-ți, doamnă Hammer, — răspuse Weingarten într'un ton dulce. Și lui i sta ceva 'n grumazi. Apoi îi întinse mâna și zise: Doamnă Hammer, aceasta nu ți-o uit!

Câteva ore mai târziu eră Weingarten cu totului tot alt om.

Pe lângã toată iritarea cauzată de bucurie, dormi în aceea noapte forte bine; căci localul frecventat de el în ultima săptămână la „Mama Grün“, de și nopțile erã calde, pentru un om civilizat eră incomod.

După dejun în dimineața următoare mai avea o oră până la plecarea trenului. Să omoarã acest timp luă de pe un scaun ziarul „Republicanische Anzeiger.“

De odatã-l cuprinserã fierbințeli... Se șterge de repețite ori pe frunte, își înholbã ochii și priveșce la foaie.

„Tunete și trăsnete! — aù nebunit peste noapte?“

(Va urmã.)

Somnul de ziua.

Nu puțini oameni sânt, mai cu seamă la orașe, cari fără nici un motiv, se dedau la somnul de ziua.

Acest reu obicei a început a se întinde și la sate.

Casul acesta me face ca, în câteva cuvinte, să arăt aci inconvenientele somnului de ziua.

Cine nu știe anecdota cu finul, care s'a săturat de lapte acru și în urmă n'a mai putut mânca friptura adusă de nașă?

„Bucatele sânt bune, dar nu le-a știut nașa pune — a zis el.

Tot asemenea se întâmplă și cu cel ce doarme pe ziua albă când vine neagra noapte, destinată pentru odihnă; el nu mai poate avea acel dulce somn, pe care-l are omul, care a fost deștept toată ziua. Sânt mulți, din fatalitate, cari noaptea fură și ziua dorm, dar noi n'am dori ca la toți cei ce dorm ziua să li se zică, că noaptea stați de furat.

Unde mai pui pierderea timpului prețios al omului somnoros și paguba materială și morală, ce-i pricinuesce multul somn? Apoi se întâmplă să dormi ostenit în loc reu, cum zic mătușile, care prin loc reu înțeleg loc insulab (umed.) Ce te faci atunci, că ori te alegi cu dureri de cap dormind și chiar în pat ziua, sau că dormind pe loc umed, rămâi peste câteva săptămâni cu dureri în corp și cu junghiuri, sau paraliție.

Precum băutura peste măsură, fie alcool, fie tutun, este un abus, asemenea abus este și prea mult somn căci, acestea contribuiesc la sdruncinarea sănătății, atât de scumpă tuturor.

La mulți pătimiși de aceștia se observă nu numai galbeneala în fața lor, ci și buhăveală, un fel de umflătură a pielii ca și la bețivi.

Și apoi n'ai pățit nici odată să te viziteze cineva ziua și găsindu-te 'n pat, să te întrebe: Ce, ori îți este reu? și tu să-i răspunzi cam rușinat: ba nu-mi este reu, dar me dedei și eu nițel aci.

Omul, care doarme ziua se aseamănă mult cu poporul, care zace în ignoranță, pe când celelalte popoare se bucură de binefacerele civilizației.

Iată că femeile, în general vorbind, nu dorm ziua.

Dacă te supără reu somnul peste zi, spală-te cu apă rece pe ochi sau pune nițel capul pe mâni și mâinile pe masă și după vr'o cinci minute trebile-ți sânt începute.

Dr. X. . .

[Sandu Lisandru.

— Baladă populară. —

Pe valea Borecutului
Merg carele Nucului.
— Da zo 'n cară ce-mi ducea?
— Da-mi ducea borecut domnesc
La ospet împărătesc,
Că doar' mi se înșură
Ficioru împăratului
Din țara Reteagului,
Și de nevastă-și luă
O copilă de domn mare,
Din valea Poenii mare,

Că avea turme de oi
Și ciobani și ciobănei
Și cai mândrii sprintenei
Și boi grași pe lângă ei.

Cum carele se ducea,
Toată lumea amuția,
Numai Sandu Lisandru
Ficioru stănașului
Din valea Arpașului,
Fluer de-aur luă,
Imi luă

În el suflă,
De locu se clătină,
Clătină
Cutremură,
Așa cu jele zicea.
Și din căți mi-l audăea,
Nime nimic nu-mi zicea,
Numa-o mândră de copilă,
Ce vârsă lacrimi de milă,
De milă și de bănat
Că l-o vedut supărat.

Copila din grai grăia:
„Ce ești bade supărat,
Ori mândruța te-o lăsat,
Ce ești bade necăjit,
Doar' mândruța t-o fugit?“
— „Hei copilă sprâncenată,
Nu zic io de 'mbucit,
Fără zic de necăjit,
Că mândruța ce-am iubit,
M'o lăsat, m'o părăsit.“

Copila din grai grăia:
„Nu te bade supărat,
Că zo alta ți-i află,
Mai mândră și mai frumoasă,
Mai bună, mai sănătoasă,
Fără pic de boale 'n oase,
Bade, de nu ți-i gâsi,
Vino, că io te-oiu iubi,
Bade, de nu ți-i află,
Vino, că io te-oiu luă,
Că mi-i drag de dumniata,
Că ai suman sărădit
Și inimă de iubit,
Și ciubică indoită
Și inimuță sdrobotă.

Sandu merea
Cât merea,
Da 'nnapoi nu se 'nturnă,
Și din gură-i cuvântă:
„Tu copilă bălăoară,
Ochii tei me bagă 'n boală,
Și gurița

Imi mănă vîața.
Vorbele
Poveștile,
Mi-alungă durerile.
Vino dragă să te ved,
Să te ved
Să te 'nțeleg,
Pe tine să te aleg.

Trandafir crestă în două,
De n'ai știut veste nouă,
Iată io acum ve spun,
Că cel Sandu necăjit,
Cea copilă mi-o 'ndrăgit,
Cea copilă ș-o pețit,
Ș-o pețit, ș-o căpetaț
Și cu ea ș'o cununat,
Pe valea Borecutului
Mănând caru Nucului.

Cul. de :

Theodor A. Bogdan
invet. inBistrița.

SALON

Mireasa soarelui.

De la o vreme 'ncea, Nineta devenise și mai melancolică ca altă dată, și mai tăcută ca ori când. Fugia de oameni, și ore întregi sta cu ochii ațintiți pe cer, iar noaptea plângea și nu dormia. Ce, ce avea dânsa? De sigur ascundea o taină. Probabil pasiunea amorului îi cuprinsese sufletul. Dar cine eră acela care-i absorbise simțirea, care-i robise sufletul?

Mamă-sa se decise să o cerceteze.

— Nineto, îi zise ea cu glasul blând, ce ai tu?

— Nimic, respunse ea posomorită.

— Spune, spune mami-ți, nu-i ascunde nimic ei. Nineta tace. Mamă-sa după o pauză adăogă șoptindu-i la ureche:

— Iubești pe cineva?

Nineta tresare, ochii-i scâpără și respunde cu energie.

— Da!

Iubește? Bine, e firesc, căci este și timpul când acest mare simțiment trebuie să se deștepte în sufletul ei de 18 ani. Dar e atâta esaltare în afirmarea care, ca o bombă, explodează pe buzele-i închise d'o lungă tăcere, că biată mă-sa se sperie. Își stăpânește înse emoțiunea și continuă să o întrebe cu blândete și răbdare:

— Iubești! Bine, draga mami, bine. Și eu am iubit pe tatăl teă, și tu trebuie să iubești pe acela care îți va fi soț. Dar cine e acela? Spune-mi-l și mie să-l șei și eu...

Obrajii Ninetii se aprind, iar ochii ei umezi de lacrimi se înalță estasiati spre cer.

— Cum, vrei să-l șei și tu? zice ea. Bine, să-ți-l spu. Eră o taină pe care o șieam numai eu, acum tu... tu... spune-o tuturor, dacă vrei. Și de ce n'as spune-o? Și de ce m'as mai feri, de ce m'as mai ascunde?... Așa este, iubesc cu toate puterile sufletului, iubesc până la moarte, iubesc pe acel care e mai frumos, e mai măreț, e mai strălucitor din tot ce există pe lume. Aprinde universul de lumină când se arată, și fericirea ce o revarsă cu razele lui calde în sufletu-mi este fără de margini. Iubesc... soarele. Iată-l! M'a aușit vorbind de el și-mi zimbește cu fulgerul feței sale, me chiamă la el. Ah, ce frumoase cuvinte imi spune; ah, cum me îmbată cu făgăduelile dulci ce-mi face!

Și remase cu brațele ridicate, cu ochii ațintiți în sus spre discul de foc care tocmă atunci scăpă de dup'o perdea de nor.

Mamă-sa incremeni. Iubirea fie-si nu eră numai o iubire imensă, dar imposibilă. Iubirea fie-si eră una din acele simțiri care înecă sufletul și covârșește mintea, eră un torent care smulge pe om din lumea realității și-l rătașește pe culmele nebuniei.

Și această pasiune a Ninetii pentru soare nu putu nimeni și nimic să i-o scoată din suflet.

Ea ținu multă vreme, ani. Își ducea astfel viața-i fermecată, când, într'o zi, în clipele unui splendid asfințit care umplea orizontul cu vâpae de aur, Nineta radioasă, cu ochii spre ceresul ei amant începă să-i adreseze un potop de cuvinte în care-i spunea cam acestea:

— Da, ești frumos, frumos azi mai mult ca ori când! Da, ești frumos și te aud, te înțeleg ce-mi spui. Mâne, mâne 'n sfârșit, dragul sufletului meu, mâne te vei cobori pe pământ din înălțimea spațiului, în care plutești unic și neintrecut de nimeni; mâne se va încunună amorul nostru; mâne me vei lua, me vei ridica acolo sus la tine, sus, sus... Mâne dar, dar la revedere, iubitul meu, mâne...

Când ultima rază dispără după cer, Nineta intră în camera sa cântând. Închise ochii ca să păstreze imagina strălucitoare a divinului amant întipărită în ei și adormi înșirându-i cuvinte de iubire, în care refrenul: „la revedere“, se aușia mereu resunând cu o esaltațiune din ce în ce crescând.

A doua zi se sculă fericită precum se culcase. Cuprinsă de frigurile bucuriei, își spălă obraji, își puse florii în păr, își îmbracă rochia de mireasă și eși în curte. Așteptă să sosească momentul suprem când cerescu ei amant, ajuns d'asupra pe cer, să se scoboare d'odată la ea, s'o ia în brațe, s'o ridice la dânsul, precum îi făgăduise. Și soarele se înalță încet și falnic pe cerul senin. Iată l că-i d'asupra, domnind măreț lumea, e în punctul din care el trebuie să se scoboare uimitor de frumusețe la Nineta.

Dar atunci, dar în acea clipă fericirea pe care ea ș-o 'nchipuise astfel și o așteptă, d'odată o pată neagră se pune pe discul strălucitor al soarelui. Pata se întinde, crește și soarele pare că se duce, se depărtează, se adâncește în nemărginirea spațiului.

— Soarele, soarele, soarele! esclamă Nineta palidă și tremurând. Soarele! mai strigă odată, cu ochii speriați țintiți pe pata neagră care-i întunecă strălucirea amantului ei fugar, și cade jos ca o piatră.

Mamă-sa îi ridică fruntea. Vrea s'o liniștească cu vorbe bune și-i spune zimbînd:

— Dar iată-l, iată soarele s'arată iar; veți cum piere pata în partea din potrivă de unde a venit, și iată rotocolul soarelui cum crește strălucitor, luându-și iarăș domnia splendidă peste lume. A fost o eclipsă, Nineta mea, iar soarele triumfător se arată și mai frumos acum! Privește-l!

Dar vorbele mami-si îi sînt indeşert. Nineta nu mai înțelege nimic, nu mai aude nimic: murise de frică că se stinge soarele.

N. Ține.

Cugetări.

Obicînuința de triumfuri,
Treptat, din inoială scade,
Rușinea poate e 'ndoială,
Căci mulți n'o au nici cât se cade.

De-arhitectură sînt legate
A vieții mari evenimente:
Reconstruim o națiune
Dup' ale sale monumente.

N. Radulescu-Niger.

De la Academia Română.

— Sesiunea generală din 1903. —

I

Sesiunea generală s'a deschis la 4/17 martie, luând parte următorii membri: Bian, I. Caragiani, B. P. Hașdău, T. Maiorescu, A. Naum, I. C. Negruzzi, D. C. Ollanescu, I. Vulcan și N. Quintescu din secțiunea literară; C. Erbicean, I. Kalinderu, N. Ionescu, At. M. Marienescu, Gr. G. Tocilescu și A. D. Xenopol din secțiunea istorică; P. S. Aurelian, dr. V. Babeș, St. Fălcoian, dr. Felix, Sp. Haret, St. Hepites, C. I. Istrati, A. Saligny și Gr. G. Stefanescu din secțiunea științelor.

Președintele P. S. Aurelian deschidând sesiunea, dă citire unei scrisori a secretarului general, dl D. Sturdza, care cu durere aduce la cunoștința Academiei, că fiind bolnav întâi-oară nu poate lua parte la deschiderea sesiunii.

Asemenea se citește o scrisoare a Pr. SSale părintelui episcop Nicolae Popea, care din cauza bătrânețelor sale nu poate veni la sesiune.

Dl C. Erbicean dăruiește Academiei mai multe documente istorice vechi și prețioase.

Dl I. Bian dăruiește Academiei un volum compus din lucrările tinerilor istorici și ale altora, cari s'a servit de documentele publicate de dl D. A. Sturdza, volum redactat cu ocaziunea aniversării de 70 de ani a dlui D. A. Sturdza.

După aceste dl N. Quintescu, secretar al secțiunii literare, a dat citire raportului secretarului general asupra lucrărilor făcute în anul 1902—1903.

Raportul face întâi elogii regelui Carol la serbarea de 25 ani a independenței României; emoțiunea acelei zile a fost exprimată și în sinul Academiei prin frumoase cuvântări de dnii I. C. Negruzzi, Gr. G. Tocilescu, D. C. Ollănescu și dr. C. Istrati.

În cursul anului Academia a pierdut pe membrul ei onorabil Rudolf Virchow și pe membrii corespondenți dr. N. Kalinderu și dr. Al. Vitzu.

Academia a ținut în anul trecut 39 ședințe, din cari 9 au fost publice, în ele membrii Academiei au făcut diverse comunicări despre cari am informat publicul nostru la timpul seii.

Din publicațiunile Academiei au apărut: Tomul XXIV din Anale, partea administrativă și Desbaterile anului 1901—1902; memoriile secțiunii istorice; memoriile secțiunii științifice; din tom. XXV, partea administrativă și desbaterile anului 1902—1903; Memoriile secțiunii literare, memoriile secțiunii științifice. Din Istoriile lui Erodot, traducerea dlui D. I. Ghica, s'a tipărit două coale. Dicționarul limbii române continuă a fi redactat de dl A. Philippide, ajutat de cei patru colaboratori ai seii, a ajuns astfel cu întâia redacțiune până la cuvântul „cenușă“. Lucrările bibliografice cu cari este însărcinat dl bibliotecar al Academiei au fost continuate și anul acesta. Din Bibliografia românească veche, 1508—1830, s'a tipărit fascicula VI. Din catalogul manuscrisurilor românești s'a început tipărirea fasciculei IV. Din publicațiunile fondului Adamachi s'ab pus sub tipar mai multe lucrări. Din publicațiunile fondului princesa Alina Styrbei au apărut încă anul trecut tomul IX și s'a început tipărirea tomului X. Din catalogul monumentelor epigrafice și sculpturale ale Museului de anticități, în-

toimit de dl Gr. G. Tocilescu, s'a terminat tipărirea părții a treia. Din istoria romană de Titus Livius, în traducere premiată a dlor Lăcustean și Petrescu, s'a presintat materialul pentru volumul III.

Din publicațiunile Hurmuzachi s'a tipărit în anul 1900 volumul XI cuprindând actele privitoare la Petru Vodă Șchiopul și familia lui; acum s'a tipărit în volumul XII actele privitoare la Mihai Vi-teazul și la familia sa.

Biblioteca devine tot mai bogată, mai ales prin adaugarea Bibliotecii centrale a statului la Biblioteca Academiei. Asemenea crește și numărul acelor cari fac studii prin arhivele Academiei.

Din fundațiunea Adamachi s'a dat 33 de burse, în suma de 75.000 lei.

Institutul Ottetelesianu urmează a funcționa regulat. S'a decis înființarea unui al șeselea an.

Procesul pentru succesiunea Take Petre Anastasiu s'a judecat în anul trecut de către tribunalul de Tecuceu, care a respins reclamațiunea făcută în contra testamentului; adversarii Academiei au făcut apel la Curtea din Galați. Dl Iancu P. Anastasiu s'a retras apelul; iar al acelorlalți a ramas să fie judecat la 24 april viitor.

La premiul Năsturel Herescu, de 4000 lei, la premiul Statului Eliade Radulescu de 5000 lei, la premiul Adamachi de 5000 lei s'a presintat cu totul 61 lucrări, la premiul Asociațiunii Craiovene au intrat 30 de lucrări. Titlurile s'a publicat deja în revista noastră.

La premiul Adamachi, de 5000 lei, despre Alcoolismul în România, s'a presintat patru manuscrite.

La premiul Neuschotz de 2000 lei despre finanțele României, s'a presintat un singur manuscris.

La premiul Statului Lazăr de 5000 lei, studii despre vinurile din România, nu s'a presintat nici o lucrare.

S'a presintat programa lucrărilor pentru sesiunea generală. Din aceasta relevăm discursul de recepțiune al membrului St. Hepites ales în sesiunea generală din anul trecut.

După aceste s'a ales comisiunea pentru examinarea lucrărilor făcute în 1902—1903, în persoanele dlor St. Hepites, At. Marienescu și Iosif Vulcan.

LITERATURĂ.

Teatrul lui Alecsandri. Au apărut: Volumele 199 și 200 din „Biblioteca pentru toți“ (editura librăriei Leon Alcalay, București), cuprindând din Teatrul lui Vasile Alecsandri: Cetatea-Neamțului, Cinel-Cinel (vol. 199), Barbu lăutarul, Kera Nastasia, Paraponisitul, Piatra din casă și Paraclisierul saii Florin și Florica (vol. 200). Piesele și monologurile publicate în Biblioteca pentru toți, alături de marile piese în versuri ca „Despot-Vodă“ și „Fântâna Blanduziei“, sunt din acele opere literare cari dau mai bine imaginea întregii evoluții teatrale românești dintre 1840 și sfârșitul veacului al XIX-lea. Alegând din teatrul marelui poet piesele publicate, direcțiunea Bibliotecii a voit să pună la îndemâna tineretului școlar pe acele ce pot fi mai ușor apreciate și mai fără multă greutate jucate, pe lângă că a ținut să-și continue calea pe care s'a îndrumat cu

atât folos pentru literatura noastră: popularizarea lucrărilor marilor scriitori români și streini. Eftinătatea Bibliotecii îi este un puternic ajutor în această cale. Fiecare volum se vinde cu 30 bani, în toate librăriile, și librăria editoare expediază volumele în toată țara, trimițându-i-se costul în mărci postale. Catalogul Bibliotecii pentru toți se trimite gratis la cerere.

Dicționarul geografic al provinciilor române. Societatea geografică română din București a decis să compună Dicționarul geografic al provinciilor române din celelalte monarhii unde numirile topice românești se perd pe tot anul. Pentru redactarea dicționarului s'a ales o comisiune în persoanele dlor: Gr. G. Tocilescu, Ionnescu-Gion, colonelul Ionnescu, N. Densușianu și G. I. Lahovari. Dni Ioan și Emil Sococă au pus la dispoziția redacțiunii spre scopul acesta 5000 lei, iar dl general Manu 2000.

Din Biblioteca teatrală edată de editura librăriei Ciurcu din Brașov, a apărut o broșură nouă. Aceasta conține: „Esecutorul“ comedie într'un act tradusă după A. E. de Alex. Tîntariu. Nu putem aproba că traducătorul nu ne spune întregul nume al autorului, ci numai îl indică cu literele inițiale. Atâta atențiune merită un autor a cărui lucrare se traduce, ca să i se pună numele întreg. Prețul 40 fileri.

O revistă nouă. La București a apărut o revistă nouă. Titlul ei este: „Revista idealistă“, literatură, artă, știință, sociologie. Director: Michail G. Holban, prim-redactor N. Vaschide. Primul numer se presintă în condiții foarte remarcabile, cu un cuprins valoros și bogat științific, literar și artistic. Noua revistă apare odată pe lună și e menită a ridică nivelul intelectual românesc spre un ideal moral, religios, cât se poate de înalt, dorind să devină un fel de „Revue de Deux Mondes“ românească. Abonamentul pe an 40 lei.

Lectură pentru tinerime. A apărut la Brașov, în editura librăriei Ciurcu, „Frații Brădescu“, povestire de Christof Schmid, localisată de Silvestru Danilescu. Prețul 30 fileri.

Ziar românesc în Cluș. Din Cluș se știe că acolo va apărea în curând un ziar politic românesc săptămânal. Titlul va fi: „Revașul“.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Societatea pentru fond de teatru român. Comitetul Societății a ținut luni la 16 l. c. ședință în Brașov, luând parte președintele Iosif Vulcan, vicepreședintele Virgil Onițiu, secretarul dr. Iosif Blaga și membrul George Dima. Obiectul principal al ședinței a fost raportul dlui secretar dr. Iosif Blaga, în privința unui plan de acțiune în viitor al Societății. S'a decis ca proiectul să se comunice tuturor membrilor comitetului și în joia mare să se țină o ședință plenară, în care să se discute chestiunea. — S'a luat cu plăcere act, că dl dr. Petru Barbu a aranjat la Caransebeș un concert în folosul Societății pentru fond de teatru român și că dsa a trimis vinitul aceluși concert, una sută de coroane, la comitet.

De la opera română din București. Vineri la 28 februarie (13 martie n.) s'a reluat în Teatrul Național din București opera comică „Olteanca“

libretul de dl Bengescu-Dabija, muzica de dl Candellica. S'a pus o deosebită îngrijire pentru studiarea și montarea din nou a acestei frumoase opere, care a obținut succese considerabile când s'a jucat pentru întâia oară. O musică foarte dragălașă, care a fost revădită anul acesta de autor a completat succesul.

Opera „Marioara“, întocmită de dl Gh. C. Cosmovici, va fi reprezentată la Milano în toamna viitoare. Marele editor Sonzogno a cerut dlui Gh. Cosmovici să i se trimită libretul spre a se putea pune în studiu. Libretul, scris de regina României se traduce în italienește de dnii Benedetto de Luca și Corneliu Codrescu. Cu această ocazie ținem să spunem că M. S. Regina a acordat o audiență autorului, ascultând timp de două ore și mai bine originala lucrare. D. Enescu acompania la piano, iar dl Cosmovici a cântat însuș părțile mai de căpetenie. Atât Majestatea Sa cât și auditorul au ramas fermecați. M. Sa a binevoit să oprească unul din manuscriptele operei pentru piano și canto, adăogând: „Doresc ca această mândră operă s'o am mereu la îndemână!“ Apoi a mulțumit că i s'a respectat libretul, astfel precum l-a scris Majestatea Sa. Un amănunt interesant: Pentru prima oară a fost introdusă în rândul instrumentelor cobza. Diva Darelée cunoaște această operă, și, îndată ce se va întoarce la Milano, va stăruia să creeze rolul „Marioarei“.

C E E N O U ?

Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei adresează prin presidenta dna Elena Pop Hosu-Longin și secretarul dl Dionisiu Ardelean, un apel către doamnele române să stăruie la țărance ca să dăruiască pentru atelierul reuniunii câte un obiect de manufactură cât de mic, dar original, țesut sau cusut: față de perină, covor, măsăriță, cătrintă, desagi, ștergar etc. ori ce lucrare aparținând industriei de casă țărănești.

Reuniunea femeilor române din Brașov, precum aflăm din raportul comitetului publicat de curând, prin dna presidentă Agnes Dușoiu și secretarul dl Lazar Nastasi, întreține în internatul-orfelinat al ei în anul acesta 29 eleve cari plătesc, 5 bursiere și 7 orfeline. Averele reuniunii se urcă la 92.197 cor. 47 fil., iar venitele la 5891 cor. 40 fileri.

Aniversarea dlui Dimitrie A. Sturdza. Regele Carol a adresat dlui Dimitrie A. Sturdza, cu ocaziunea aniversării sale de șapte-zeci de ani o scrisoare foarte călduroasă. Moștenitorul de tron Ferdinand a făcut în ziua aceea dlui Sturdza o vizită. Prințesa Maria l-a felicitat printr'o scrisoare ornată cu fotografia Alteței Sale Regale. Principele Carol și prințesa Elisabeta l-au felicitat de asemenea printr'o gingașă scrisoare ornată cu portretele lor. Dl D. A. Sturdza a primit o telegramă de felicitare și din partea împăratului și regelui Francisc Iosif și alta din partea comitelui de Bülow, cancelarul imperiului german. A mai primit telegrame de felicitări de la principele Leopold de Hohenzollern, de la generalul Von Schlieffen, șef al statului major german.

Aprețierea redactorului nostru în presa unguerească. Din incidentul succesului obținut de tragedia dlui Iosif Vulcan, „Ștefan vodă cel tiner“ pe

scena unguerească, revista literară „Uj Idók“ din Budapesta, redactată de distinsul novelist dl Herzeg Ferencz, publică în numărul cel mai nou portretul și biografia dlui Iosif Vulcan, dimpreună cu traducerea unei poezii a lui, din condeii dlui Sass Ede, redactor al ziarului „Nagyvárad“ și scriitor bine apreciat.

Noū advocat român. Dl dr. *Tit Mălaiu*, fiul profesorului dr. I. Mălaiu de la gimnasiul român din Năsăud, a făcut la Budapesta censură de avocat.

„Cea mai frumoasă limbă.“ Dl B. Lippenz, unul din cei mai mari pedagogi americani a trimis ministeriului român de instrucțiune o scrisoare, drept răspuns la abecedarele și cărțile de cetire, pe cari i le-a trimis ministerul acum de curând. Dl Lippenz constată progresele mari pedagogice, ce s'au realizat în România, și revenind la limba română zice: „N'am fost mai puțin isbit de frumseța aleasă a acestei limbi românești, una din cele mai frumoase limbi ce se vorbesc pe pământ. Fără gramatică și fără dicționar am reușit să traduc aproape o treime din cărțile pe cari le-am primit... În luna martie voi ține o conferență la biblioteca „Uniunii literare“ și voi alege ca subiect: România și sistemul său de instrucțiune“.

Congresul latin în Roma. Dl profesor universitar Gr. G. Tocilescu a luat inițiativa organizării unei mari excursii eleno-latin, ce se va ține la Roma. Plecarea din România se va face în ziua de joi, 27 martie a. c. st. v., și excursia va dura până la 14 aprilie a. c. Orașele în cari excursioniștii se vor opri spre a le vizita în Italia, sunt: Ancona, Roma, Neapole (unde vor vizita Vesuviul și Pompei) și Veneția. Afară de acestea se vor mai face multe alte excursii organizate de comitetul congresului, în giurul Romei, și poate și alte orașe. Toți excursioniștii vor avea intrare gratuită spre a putea vizita toate muzeele, galeriile și monumentele din Roma. Excursioniștii din provincie vor avea o reducere de 50 la sută pe căile ferate române spre a putea veni din provincie în București.

† **Toma Hontila**, pretor cercual în pensie, a încetat din viață, în comuna Mocod, din fostul district Năsăud, la 7 martie, în etate de 72 ani. Reposatul a fost un Român zelos, care și în adâncile sale bătrânețe a stăruit pentru ridicarea neamului. Ne aducem aminte, cu câtă căldură s'a prezentat la adunarea din Bistrița a Societății pentru fond de teatru român. Membrii comitetului, întorcându-se de la Năsăud, i-au făcut o vizită în modesta sa locuință din Mocod. Momente în veș neuitate. În etern amintirea lui!

D I N L U M E .

Bucătăriile regelui Eduard. O revistă engleză dă interesante amănunte asupra bucătăriilor regelui Angliei, cari se compun din opt săli vaste, în cari lucrează un personal de 200 de bucătari, comandați de un șef, care e plătit cu o leafă de 25.000 de franci pe an. Afară de bucătarul șef, mai sunt alți opt subșefi, cari câștigă 8.000—20.000 de lei pe an. Regele Eduard, ca și defuncta regină Victoria, este foarte punctual când e vorba de ora mesei. Ori-unde ar fi suveranul, la Windsor, la Londra sau pe yachtul

său, clopotul electric pentru masă sună la 7¹/₂ ore, la 10¹/₂, la 5, la 8 ore și la 11¹/₂ seara; toată lumea trebuie să fie gata la prima lovitură de clopot. Numai materialul bucătăriilor de la Windsor — crățiți, furculițe, cuțite, farfurii, etc. — are o valoare de vre o 45 milioane de lei.

Croitoresele americane. Ziarul New-York-Herald anunță „o nouă fasă a invasiunii americane în Europa“. Croitoresele din America au hotărât să dovedească rivalilor din Paris, din Londra și din Viena superioritatea lumii noi asupra celei vechi. Croitoresele din Europa, declară ele, „au multe de învățat de la noi“. Președinta asociațiunii croitoresele americane, care a făcut o călătorie în Europa, e convinsă că momentul e potrivit, la Paris mai cu seamă, pentru a realiza triumful „ideilor și metodelor americane“. Căci — asigură dânsa — nu se mai face, în deosebire la Paris, nimic nou. Și chiar când fac ceva, Francezii imprumută „ideia“ de la croitoresele americane... Și președinta conchide: Croitoresele și artistele americane au nenorocirea că nu-și cunosc propria lor valoare. Ele nu se apreciază în de ajuns. — Ele vor dovedi înse „modistelor“ din Europa că un accent francez și prețuri urcate nu fac numai decât pe o adevărată artistă... A avut loc chiar și o întrunire a croitoresele americane la New-York, pentru a pregăti „invasia“.

Cel mai lung păr femeiesc premiat. O revistă săptămânală engleză a deschis un concurs pentru cel mai lung păr de femeie. Redacția a ficsat premiile de 200 până la 500 de franci, în numerar. Concurentele erau obligate ca odată cu firele din părul lor să trimită și un certificat semnat de trei prietene împreună cu o fotografie a concurenteii. Multe femei tinere și fete cu părul negru, blond sau roș din Irlanda, Scoția, Canada, Australia, și India au participat la acest concurs. Premiul I l-a câștigat o dnă R. Rise, din Bristol al cărei păr e lung de 183 centimetri. Celelalte concurente premiate, aveau părul în lungime de 179 și 153 centimetri.

O țară unde femeile domnesc. Aproape de țărmul sudic al Indiei se află o insulă numită Minkoi, în care domnește o stare de lucruri cu totul inversă de cum e la noi. Acolo, femeile sunt tari și mari; ele comandă; ele sunt căpetenia familiei. În Minkoi, bărbații muncesc de asudă sudor și sânge și tot ce câștigă trebuie să dea femeilor lor, cari sunt proprietare esclusive a întregii averi familiare. Un alt lucru curios este că bărbatul ascultă ca un câine supus de nevastă-sa. Tinerii când se însoară, iați ei numele viitoarelor soții, în loc să-l ia dânsa pe al lui, cum e regula în restul lumii.

Călindearul săptămânei.

Dum. 3-a în post, ev. Marcu c. 8, gl. 7, v. 7.

Ziua săpt.	Călindearul vechiu	Călind. nou
Duminică 9	† SS. 40 Mart. din Sev.	22 Paulina
Luni 10	M. Codrat	23 Eberhard
Marti 11	P. Sofronie	24 Gavriil
Mercuri 12	C. Teofan	25 (+) <i>Bunavest.</i>
Joi 13	P. Nichifor	26 Emanuil
Vineri 14	C. Benedic	27 Rupert
Sămbătă 15	M. Agapie	28 Malchus

Proprietar, redactor răspundător și editor:

IOSIF VULCAN. (STRADA ALDÁS NR. 14/296b.)

MERSUL TRENURILOR.

Valabil de la 1. octombrie 1902.

Budapesta—Orade—Predeal—București						București—Predeal—Orade—Budapesta.						
	Accel.	Person.	Accel.	Person.	Accel.		Accel.	Person.	Accel.	Person.	Accel.	
Budapesta	pleacă	6 50	8 30	2 —	5 45	9 15	București	pleacă	—	7 50	—	9 15
Szolnok	"	9 07	11 31	3 59	9 27	11 19	Predeal	"	—	3 32	—	1 12
Szajol	"	9 21	11 49	4 12	9 46	11 33	Brașov	sosește	—	5 00	—	2 18
P.-Ladány	"	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55	"	pleacă	—	7 48	5 8	2 45
Berettyó-Ujfalu	"	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	Feldiora	"	—	8 27	5 58	3 15
M.-Peterd	"	—	3 —	—	1 00	—	Homorod Kőhalom	"	—	10 03	7 44	4 23
M.-Keresztes	"	—	3 12	—	1 14	—	Sigbișora	"	—	11 40	9 45	5 49
Bihar-Püspöki	"	11 48	3 32	—	1 36	—	Mediaș	"	—	12 40	10 58	6 37
Oradea-Mare	sosește	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	Kis Kapus	"	—	1 25	11 50	6 50
Oradea-Mare	pleacă	12 21	4 10	6 46	2 06	2 18	Blaș	"	—	2 16	12 40	—
Velența	"	—	4 17	—	2 31	2 26	Küküllőszeg (Blaș) "	"	—	2 21	12 58	—
F.-Oșorheiü	"	—	4 28	—	2 42	—	Teiuș	sosește	—	3 02	1 42	7 35
Teleagd	"	12 51	4 50	7 15	3 03	2 51	"	pleacă	12 05	3 38	8 48	2 07
Aleșd	"	†1 04	5 08	†7 28	3 21	†3 05	Aiud	"	12 28	3 58	9 07	2 29
Vad	"	1 27	5 33	7 50	3 45	3 26	Felviñ	"	12 54	4 20	9 30	2 51
Ciucea	"	2 14	6 42	8 37	4 52	4 16	M. Ujvár	"	1 03	4 27	9 37	2 58
Huedin	"	2 46	7 23	9 08	5 32	4 52	Sz. Kocsárd	"	1 58	4 32	9 53	3 11
Jegenye	"	3 10	7 55	†9 33	†6 01	—	Ar. Gyéres	"	2 30	5 12	10 30	3 48
Ciuș	sosește	3 42	8 37	10 08	6 59	5 55	Apahida	"	4 02	6 27	11 45	5 02
Ciuș	pleacă	4 20	8 50	10 47	8 30	6 11	Ciuș	sosește	4 27	6 48	12 07	5 24
Apahida	"	4 41	9 07	11 11	8 59	6 27	Ciuș	pleacă	5 23	7 00	12 53	6 17
Ar. Gyéres	"	5 56	10 16	12 36	10 41	7 27	Jegenye	"	†6 11	7 59	†1 33	7 21
Sz. Kocsárd	"	6 33	10 56	1 40	11 31	7 52	Huedin	"	6 40	8 37	2 05	7 58
M. Ujvár	"	6 40	11 03	1 58	11 40	—	Ciucea	"	7 09	9 19	2 38	8 37
Felviñ	"	6 48	11 12	2 07	11 50	—	Vad	"	7 47	10 08	3 20	9 32
Aiud	"	7 11	11 34	2 32	12 20	8 16	Aleșd	"	†7 59	10 25	†3 32	9 49
Teiuș	sosește	7 32	11 52	2 55	12 46	8 32	Teleagd	"	8 11	10 42	†3 44	10 07
"	pleacă	—	12 24	—	1 43	8 37	F.-Oșorheiü	"	—	11 01	—	10 27
Küküllőszeg (Blaș) "	"	—	1 07	—	2 28	9 5	Velența	"	8 32	11 10	—	10 37
Blaș	"	—	1 14	—	2 36	—	Oradea-Mare	sosește	8 38	11 17	4 09	10 44
Kis Kapus	"	—	2 15	—	3 48	9 47	Oradea-Mare	pleacă	8 43	11 36	4 15	11 04
Mediaș	"	—	2 33	—	4 03	10 01	Bihar-Püspöki	"	8 52	11 47	—	11 14
Sighișoara	"	—	3 47	—	5 43	11 —	M.-Keresztes	"	—	12 05	—	11 37
Homorod-Kőhalom	"	—	5 35	—	7 54	12 26	M.-Peterd	"	—	12 17	—	11 50
Feldiora	"	—	7 16	—	9 40	1 35	Berettyó-Ujfalu	"	9 23	12 29	4 52	12 05
Brașov	sosește	—	8 —	—	10 25	2 09	P.-Ladány	"	10 06	1 34	5 40	1 19
"	pleacă	—	11 —	—	—	2 19	Szajol	"	11 21	3 8	6 59	3 04
Predeal	sosește	—	1 11	—	—	3 31	Szolnok	"	11 44	3 35	7 32	3 37
București	"	—	8 05	—	—	9 10	Budapesta	sosește	1 50	6 20	9 35	7 10

Oradea-Mare—Arad.						Arad—Oradea-Mare.									
		Person.						Person.							
Oradea-Mare	pleacă	10	20	4	45	7	—	Arad	pleacă	5	10	11	20	9	35
Ósi	"	10	30	4	56	7	16	Chitighaz	"	6	14	12	31	10	54
Less	"	10	43	5	05	7	40	Ciaba	sosește	6	40	12	57	11	24
Cefa	"	11	03	5	34	8	05	Ciaba	pleacă	7	—	1	38	4	50
Salonta	"	11	26	6	20	8	46	Giula	"	7	27	2	02	5	26
Kőtegyán	"	11	44	6	24	9	15	Sarkad	"	7	47	2	22	5	54
Sarkad	"	11	54	6	33	9	31	Kőtegyán	"	7	57	2	32	6	10
Giula	"	12	18	6	57	10	01	Salonta	"	8	23	2	57	6	47
Ciaba	sosește	12	37	7	29	10	30	Cefa	"	8	42	3	15	7	18
Ciaba	pleacă	2	05	7	41	4	32	Less	"	9	04	3	33	7	51
Chitighaz	"	2	34	7	56	5	38	Ósi	"	9	21	3	49	8	16
Arad	sosește	3	32	9	—	6	05	Oradea-Mare	sosește	9	32	4	00	8	31

Numerii cei groși înseamnă timpul de la 6 ore seara până la 5 ore 59 de minute dimineața. — Numerii sem-
nați cu † înseamnă stațiunile, unde trenurile numai condiționat se opresc.